

Column "Gebed met open ogen"

door Ria Keijzer – Meeuwse, 24 april 2020

"Ik ga slapen ik ben moe, 'k Sluit mijn beide oogjes toe. Heere, houd ook deze nacht over mij getrouw de wacht". Het zijn de beginregels van een avondgebedje uit 1840 van ds. Jan de Liefde, een Amsterdamse evangelist. Het klonk toen ik een kind was zo heerlijk beschermend. God waakt. En, zo zegt het derde couplet het: "Als 'k mijn oogjes open doe, lacht Uw zon mij vriend'lijk toe". Dat klopte nogal eens, dus wist ik: op God kun je vertrouwen. Je bofte maar met zo'n God.

Net als bij u, leerde het leven ook mij complexiteit en genuanceerdheid. Ik kwam in aanraking met het boekje van ds. Van der Zee, getiteld "Gebed met open ogen".

Hij gelooft in de kracht van het gebed, maar ontleedt eerst het ongemak waarmee we God aanroepen. Hij spreekt over de moeite met de *plaats* van het gebed (daarmee doelt hij op regelmaat, vorm en moment) vanwege de *inhoud* (wat mag je vragen). Met die inhoud hebben we moeite vanwege de *zin* ervan (wat bereik je ermee, word je wel verhoord?). En die moeite heeft weer te maken met het *adres* (wie of waar is God?)

Van der Zee schetst hoe in bepaalde culturen en tijden het gebed, samen met offers, diende om bij God in een goed blaadje te komen. God bepaalde immers je lot, het weer of je gezondheid. Verzoening of herstel kunnen alleen tot stand komen door jezelf als het ware op te werken naar God. De komst van Jezus, zegt Van der Zee, breekt met deze gedachte. Je hoeft als mens niet op te klimmen: Jezus is gekomen. God heeft zich naar de wereld gewend. God als een mens naast ons, God als een kracht in ons.

Bidden is, met Jezus, gericht op heelheid en vraagt om insoiratie voor ieder mens.

Hoe werkt dat? Ik vat enkele items samen:

- God is de God van verzoening en vergeving. Dus vragen we Hem om de bereidheid, als dat nodig is, de minste te zijn en als eerste de hand uit te steken.
- God is de God die zich vereenzelvigd met de armen en de zwakken. Dus vragen we Hem om een hart dat open staat en om handen die bereid zijn uit te delen.
- God kan kwaad omscheppen tot goed. Het is aan ons dat ook te doen, en daartoe vragen we om kracht.
- God opent bij nood en dood een toekomst voor allen die mislukt en vastgelopen zijn. Dus bidden we dat zij het donker doorkomen en dat wij licht voor hen zijn.
- In crises vragen wij niet om een bovennatuurlijk ingrijpen maar om kracht, moed en wijsheid bij het vinden van oplossingen.
- We vragen niet om het onmogelijke, maar om een helder oog voor wat er mogelijk is.

Dat is het nieuwe bidden, na Jezus. Het is "bidden in Jezus' Naam, met betrokkenheid op God, elkaar en onszelf.

In verwarrende tijden die aanpassing vragen, of als nood leert bidden, ben je net iets vaker dan anders bezig met het verlangen naar heelheid en naar houvast. Het kan zijn dat je stoeit met jezelf, met het samenleven, met God. Nu hoop ik maar dat je de waarde herkent van wat Van der Zee een gebed met open ogen noemt: een toegewijd leven waarin je de ander draagt en weet dat je ook zelf wordt gedragen. Toon Hermans, deze week twintig jaar geleden overleden, zei: "De hemel geeft, wie vangt die heeft".